

Leven voor het welzijn van de mensheid is de eerste stap. De zes deugden (Pāramitā's) in praktijk brengen is de tweede.
H.P.Blavatsky in Stem van de Stilte blz. 31.

Beëindiging van de Dualiteit is noodzakelijk.

De verwezenlijking van nirvanā kan nooit worden bereikt door het intellect alleen.

Het is een basisleer van het mahāyāna-boeddhisme¹ dat de verwezenlijking van nirvanā² nooit kan worden bereikt door het intellect alleen, omdat het intellect van de mens dingen ontleedt en analyseert en zich iets voorstelt waar het vat op heeft; het ziet dan dat 'iets' alsof het tot aanzijn komt en verdwijnt.

Maar nirvanā is niet op te vatten als iets dat een tastbare vorm heeft; het komt noch tot aanzijn, noch houdt het op te bestaan. Om nirvanā te bereiken – dat volgens de mahāyāna-terminologie een toestand van leegte (Sūnyatā) is, die de ware aard van de dingen eigen is, en ook een toestand van zelfverwezenlijking, verkregen door het nastreven van de hoogste wijsheid – moet er een 'ommekeer' plaatsvinden in de diepste diepten van het bewustzijn, in het hogere manas, dat zelf een schatkamer is waarin de akasische optekeningen van de volledige verstandelijke en spirituele ervaringen van de mens zijn opgeslagen.

De mahāyāna-boeddhist beschouwt de begrippen zijn en niet-zijn als een van de grootste hinderpalen voor het verwerkelijken van nirvanā en legt de nadruk op het feit dat wanneer nirvanā is bereikt en de 'ommekeer' heeft plaatsgevonden, de dan verworven toestand geheel is ontdaan van alle eigenschappen, van alle paren van tegengestelden.

Zolang men vasthoudt aan het dualisme, zolang nirvanā verstandelijk wordt opgevat als in essentie tegengesteld aan samsāra (de cyclus van geboorte en dood) of als de vernietiging van de wereld van de zintuigen, bestaat er geen werkelijk nirvanā. Dit laatste staat buiten en boven alle betrekkelijkheid, verenigt in zich de begrippen zijn en niet-zijn, en gaat deze beide te boven.

Bron van het Occultisme, blz. 673-6
© 2006 Theosophical University Press Agency
Daal en Bergselaan 68, 2565 AG Den Haag

¹ Zie: De achttien manieren om het begrip 'leegte' te beschrijven.

² De term nirvana (nibbana in het Pali) komt men zeer vaak tegen in de geschriften van het hinayana-boeddhisme, maar minder vaak in de mahāyāna-scholen waar het denkbeeld van nirvanische omstandigheden of toestanden gewoonlijk wordt uitgedrukt in verwante termen zoals prajña, sambodhi, dharmakaya, tathata, pratyatmajñana, en andere, die alle hun eigen specifieke betekenis hebben.